

Андрій Потіха,

наук. співроб.,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського,

Україна, Київ

МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА ДОСЛІДЖЕННЯ ПАРТІЙНИХ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ ЯК ОБ'ЄКТА БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Проаналізовано основні методи дослідження засобів масової інформації соціально-комунікаційної природи як засобу масової комунікації, так і інституту бібліотеки. Звертається увага на специфіку методологічної основи вивчення партійних засобів масової комунікації як об'єкта бібліотечно-інформаційної діяльності, на використання різних методологічних підходів і методів, а також аналіз їхньої результативності, які дають підстави для висновку про ефективність використання в бібліотекознавчих дослідженнях комунікативної проблематики методологічного комплексу, основою якого є діалектичний метод, складовими – системний, інформаційний, структурно-функціональний, інституційний, синергетичний, порівняльний, історичний, термінологічний підходи, та сукупність загальнонаукових, конкретно-наукових і спеціальних методів. Основним же є соціально-комунікаційний підхід.

Ключові слова: методологія дослідження, наукові теорії, інформація партійних засобів масової комунікації.

Процес розбудови Української держави після здобуття незалежності в 1991 р. вивів на порядок денний питання формування ефективної політичної системи, одним з впливових елементів якої є політичні партії. Стабільність політичної системи в державі, серед іншого, залежить і від того, наскільки ефективно функціонує партійна система, чи виконують політичні партії притаманні їм завдання й соціальні функції. Відтак дослідження специфіки функціонування вітчизняних політичних партій є надзвичайно актуальним.

Важливим джерелом інформації стосовно формування й розвитку партійної системи в Україні є партійні засоби масової комунікації (далі – ЗМК), вивчення яких дає змогу простежити як за діяльністю окремих політичних партій, так і за розвитком всієї партійної системи в Україні.

Традиційно кумуляція, систематизація, збереження паперових ЗМК, серед яких і преса політичних партій, були покладені на бібліотеки, які, відповідно, формували й опрацьовували газетні фонди. Широке впровадження в суспільну практику електронних технологій спричинило трансформації партійних ЗМК, привело до виникнення електронних партійних ЗМК, що ускладнило бібліотечну роботу з їхньою інформацією. Таким чином, дослідження пов'язаного із змінами сучасних вітчизняних партійних ЗМК розвитку бібліотечних підходів до роботи з їхньою інформацією є на часі.

У вітчизняному бібліотекознавстві до сьогодні наявні лише поодинокі дослідження, присвячені проблематиці бібліотечно-інформаційної роботи з партійною пресою. Публікації ж, які б висвітлювали специфіку й підходи бібліотек до збереження та опрацювання інформації електронних партійних ЗМК, узагалі відсутні. Окремі аспекти проблеми використання інформації партійних ЗМК у бібліотечно-інформаційному обслуговуванні користувачів, підготовки на її основі аналітичних продуктів бібліотек стали предметом дослідження таких вітчизняних науковців, як С. Дригайло, Г. Рудий, Л. Чуприна, Т. Борисенко, О. Заварзіна, О. Залізнюк, Н. Самохіна, О. Вакульчук, І. Соколова.

Проте вивчення бібліотекознавчої літератури засвідчило, що комплексні дослідження цього питання наразі відсутні, специфіка сучасних партійних ЗМК і сучасні підходи бібліотек до роботи з ними поки що недостатньо досліджені та потребують додаткового наукового осмислення.

У цьому контексті актуальним питанням є визначення методологічного комплексу для дослідження партійних ЗМК як об'єкта бібліотечно-інформаційної діяльності. У цій праці під методологією розуміємо наукову теорію, яка служить основою для проведення конкретного дослідження. Маються на увазі теорії, які презентують достатньо узагальнені погляди на об'єкт дослідження в цілому, зв'язки в цьому об'єкті й закономірності його функціонування.

Мета дослідження – окреслити й схарактеризувати основні методи дослідження засобів масової інформації, зокрема специфіку методологічної основи вивчення партійних засобів масової комунікації як об'єкта бібліотечно-інформаційної діяльності.

Вибір основних принципів методології дослідження обумовлений специфікою обраної теми й ґрунтується на попередніх дослідженнях у сфері методології бібліотекознавства, методології досліджень соціальних комунікацій і методології дослідження засобів масової комунікації. Проблема методології дослідження бібліотечної справи

та інформації засобів масової інформації присвячені роботи таких дослідників, як Л. Дубровіна, О. Воскобойнікова-Гузєва, В. Іванов, В. Ільганаєва, В. Давидова, Ю. Остапчук, В. Різун, М. Карташов, Б. Юськів, Л. Федотова та ін.

Проте більшість вітчизняних і зарубіжних фахівців у сфері бібліотечної справи констатують недостатню розробленість теоретико-методологічних питань сучасного бібліотекознавства. Зокрема, Ю. Столяров у статті «Науковий міф про спеціальні методи документально-комунікаційних дисциплін» висловлює міркування стосовно того, що «метод бібліотекознавства – поняття інтуїтивне, розмите, збірне, чітко не визначене. Усередині бібліотекознавства використовуються методи соціології, математики, логіки, філософії тощо. Принципово кажучи, бібліотекознавство, як і документознавство, архівознавство та ін., використовує весь спектр відомих у науці методів, за винятком методу... власне бібліотекознавства, або методу бібліотечного (іншої відповідної дисципліни)» [8].

У свою чергу Л. Дубровіна, аналізуючи методологічні засади історичних досліджень у бібліотекознавстві й документознавстві, робить висновок, що «історична наука, а разом з нею і профільні для бібліотечної справи наукові дисципліни, виходять на стадію пошуків “золотої середини” в методологічному апараті історичної науки, прямують до осмислення об’єктивних пропорцій загального (закономірного) й індивідуального (специфічного) в історичному процесі та комплексності методологічного і методичного інструментарію пізнання історичних фактів» [2, с. 23].

О. Воскобойнікова-Гузєва в праці «Дискусійні питання розвитку теорії і методології бібліотекознавства», аналізуючи сучасний етап розвитку методологічної бази сучасних бібліотекознавчих досліджень, наголошує, що «з огляду на комплексність здійснюваних останніми роками робіт бібліотекознавцями використовується весь спектр дослідницьких методик соціогуманітаристики. Залучаються як загальнонаукові (системний, історичний, проблемно-хронологічний, структурно-функціональний та порівняльний методи) і притаманні суміжним галузям знання, так і спеціальні підходи та методи (бібліотекознавчого і фондознавчого аналізу, фондової реконструкції і моделювання та ін.), які ґрунтуються на принципах історизму та наукової об’єктивності, актуалізму та розвитку» [1, с. 6–7].

Разом з тим дослідниця, поряд із зазначеними вище, називає методи експертної оцінки, інтерв’ювання й анкетування, моделювання та моніторингу, спостереження, опитування й експерименту, адже вони, на її думку,

«базуються на загальноприйнятих методах наукового дослідження, але тісно пов'язані з практикою бібліотечної справи» [1, с. 7]. Тобто йдеться про загальнонаукові емпіричні, теоретичні та конкретно-наукові методи щодо розв'язання проблем бібліотекознавства.

У процесі дослідження інформації партійних засобів масової комунікації використовуються методи аналізу документів, які дають змогу визначити змістове наповнення партійної преси різних політичних партій протягом оглядового періоду: соціально-комунікаційний метод, застосування якого дає можливість розгляду функціонування партійних ЗМК, з одного боку, і бібліотеки – з іншого, з позицій виконання ними своїх соціальних функцій; статистичний метод, що сприяє виявленню тенденцій розвитку партійних засобів масової комунікації протягом певного періоду часу. При цьому ефективним є комплексне взаємодоповнююче застосування різноманітних дослідницьких методів та підходів: соціокультурного, інформаційного, що дає можливість аналізувати процеси і явища в контексті їх суспільної взаємодії; теоретичних (аналіз, синтез, узагальнення, індукція, дедукція, систематизація); емпіричних методів (спостереження, порівняння, опис), що сприяє визначенню впливу тенденцій розвитку партійних засобів масової комунікації на специфіку інформації та з'ясуванню особливостей її використання в інформаційно-аналітичній діяльності бібліотек.

Важливу роль відіграє діалектичний метод, застосування якого передбачає розгляд партійних ЗМК в інформаційній діяльності бібліотек з позицій ставлення до бібліотечної справи як невід'ємної складової суспільного розвитку (з притаманними останньому тенденціями ускладнення та спеціалізації). Розуміння процесів і явищ у їхньому розвитку і в системі взаємозв'язків та взаємовпливів дає змогу простежити зміни у функціонуванні партійних ЗМК і особливості бібліотечної діяльності, спричинені змінами політичних умов, формування й розвиток фондів періодики як наслідок процесу трансформації інформаційних продуктів і технологій, з одного боку, і структуризації суспільства, ускладнення системи соціальних комунікацій – з іншого, з можливістю зробити висновок стосовно електронізації партійних ЗМК і необхідністю поширення бібліотечної діяльності на збереження інформації партійних ЗМК в Інтернеті.

Інформація партійних ЗМК є важливою складовою соціальної комунікації. Тому соціальна комунікація, будучи об'єктом реального світу і володіючи єдиальною функцією стосовно інших об'єктів, виконує роль системоутворюючого чинника в розвитку суспільства, культури й науко-

вого знання. Суть феномену соціальної комунікації виявляється в різних соціокультурних зрізах: хронологічному, регіональному, національному, інституційному та на різних рівнях соціально-комунікаційної взаємодії: макро (масові, міжнародні, міжцивілізаційні), міді (соціально-групові), мікро (міжособистісні). Як зазначив І. Манкевич, «соціально-комунікаційний підхід (СКП), що розвивається на основі концепції СК (соціальної комунікації) як руху смислів у соціальному часі й просторі, дає змогу виявляти й пізнавати різні пласти побутування культури і її конкретних проявів як соціально-комунікаційних систем (СКС). У теорії СК під СКС у широкому сенсі слова розуміється система задоволення комунікаційних потреб суспільства, соціальних груп, особистості, що склалася в процесі еволюції людства. Як інституціональне явище СКС являє собою сукупність комунікаційних каналів і засобів, що володіють матеріально-технічними ресурсами й професійними кадрами» [6].

Тому соціально-комунікаційний підхід може розглядатися як системотворювальний стрижень методології бібліотекознавчих досліджень, присвячених розгляду комунікаційних аспектів функціонування бібліотеки і її ролі у вивченні та збереженні інформації партійних ЗМК.

Професор В. Ільганаєва запропонувала нове бачення застосування соціально-комунікаційного підходу в умовах інформаційного суспільства для досліджень у напрямі бібліотекознавства. Вона акцентує увагу на єдності соціально-комунікаційних процесів; предметності соціально-комунікаційної діяльності; етапності інформатизації; інтеграції соціально-комунікаційних підсистем суспільства на основі переформатування організаційно-функціонального устрою соціально-комунікаційних структур [4].

Соціально-комунікаційний підхід сьогодні активно застосовується вітчизняними науковцями для розв'язання проблем, пов'язаних з різними аспектами комунікаційного напрямку функціонування ЗМК і їхнім місцем у діяльності бібліотек. Соціально-комунікаційно-інформаційний і соціально-комунікаційний функціональний підходи стали одними з методологічних засад багатьох наукових досліджень. Ці методи були використані в дисертаційному дослідженні «Бібліотека в системі наукової комунікації: коеволюційні процеси розвитку» (2009) на здобуття наукового ступеня доктора наук Г. Шемаєвою, яка зазначила, що використання цього підходу дало їй змогу «виявити та дослідити загальні і специфічні принципи організації функціонування бібліотеки в системі наукової комунікації; розглянути соціокультурні фактори виникнення та розвитку каналів і засобів поширення інформації та знань; охарактеризувати інфор-

маційні зв'язки в науковому співтоваристві, зумовлені галузевою специфікою; визначити феномен електронних ресурсів бібліотек як актуальний масив наукової інформації, що використовується для соціальних і специфічних потреб науки» [9].

У свою чергу В. Маркова, аргументуючи застосування соціокомунікативного підходу при підготовці своєї докторської дисертації «Книжкова комунікація: теорія, історія, перспективи розвитку» (2011), наголошує, що застосування цього методу дало змогу «з'ясувати сутність книжкової комунікації, її базову роль у системі соціальної комунікації; визначити й охарактеризувати головні компоненти системи книжкової комунікації, дослідити трансформації, що відбуваються з ними в сучасному комунікаційному просторі» [7, с. 3].

Соціально-комунікаційний метод як один з базових методів дослідження було застосовано також у бібліотекознавчих дисертаційних дослідженнях О. Воскобойнікової-Гузевої, Т. Гранчак, Т. Добко, О. Кобелева, О. Сербіна та ін. Враховуючи, що масова комунікація завжди привертала наукову увагу соціологів, методи соціології активно використовуються дослідниками при вивченні ЗМК. Проблема вивчення ЗМК полягає у виявленні ставлення їх до діючих політичних партій, світу бізнесу, численних груп та інтересів, які впливають на громадськість і зазнають зворотного впливу. Різні концепції й моделі, що їх розробляє соціологія масової комунікації, не оминають цієї проблеми.

Для дослідників важливим елементом масової комунікації є тексти. Адже різні тексти можна об'єднати за метою. Мета – передача певних смислів. При цьому треба враховувати усне мовлення. Воно також є текстом, і його треба вивчати разом з газетно-журнальними текстами. Як відомо, мета створення тексту досягається мовними засобами, тож при його вивченні не обійтися без лінгвістики. Аналізуючи тексти, варто враховувати психологічний момент, адже автор тексту – завжди людина зі своїми звичками й настановами.

Також при аналізі журналістського тексту важливим є елемент теми й те, якими каналами масової комунікації передаються конкретні тексти. Специфіка різних каналів безпосередньо відбивається на специфіці як тексту, так і його сприйняття аудиторією. Різними також можуть бути тексти і в жанровому плані, зокрема індивідуальний авторський стиль.

При вивченні специфіки інформації партійних ЗМК переважно використовуються класичні, традиційні методи. Вони включають сукупність операцій, яка дає змогу інтерпретувати текст у цілях дослідника. Адже будь-який документ створюється зі своєю, особливою метою, яка

часто не збігається з метою дослідження. Інтерпретація будь-якого тексту під час традиційного аналізу дає змогу проникнути в сутність документа і виявити все, що цікавить дослідника: глибинні замисли й мотиви комунікатора, очікуваний ефект від повідомлення, особливості того історичного моменту, у який створювався документ, тощо.

Для дослідження інформації партійних ЗМК разом із класичними методами використовується контент-аналіз. Це якісно-кількісний метод вивчення документів, який характеризується об'єктивністю висновків і строгістю процедури та полягає у квантифікаційному обробленні тексту з подальшою інтерпретацією результатів. Предметом контент-аналізу переважно можуть бути як проблеми соціальної дійсності, так і внутрішні закономірності безпосередньо об'єкта дослідження. Цей метод дослідження може використовуватися як основний (наприклад, контент-аналіз тексту при дослідженні політичної спрямованості газети), у поєднанні з іншими методами (наприклад, у дослідженні ефективності функціонування засобів масової інформації), допоміжний або контрольний (наприклад, при класифікації відповідей на відкриті запитання анкет).

Такі дослідники, як В. Іванов [3], Д. Б. Мангейм, Р. Річ [5], виділяють два основні типи контент-аналізу: кількісний і якісний. Якщо кількісний аналіз спрямований на виявлення частоти окремих тем, слів або символів, що містяться в тексті, то якісний аналіз пов'язаний з фіксуванням нетривіальних висловлювань, мовних інтонацій, з розумінням цінності змісту повідомлення.

Треба підкреслити, що і класичні, і формалізовані методи поєднують як об'єкт, так і мету дослідження. Різниця між ними полягає лише в тому, що традиційні методи вважаються якісними, натомість контент-аналіз – кількісним методом, який є набагато об'єктивнішим, ніж історичний чи літературний методи. Проте не можна сказати, що ці методи існують у чистому вигляді, бо дедалі частіше в класичних методах застосовується різноманітна квантифікація, а контент-аналіз є вже не чисто кількісним, а кількісно-якісним методом. Щоправда, у різних методах багато особливостей. Дослідники вважають, що головним принципом контент-аналізу є розчленування суцільного масиву тексту так, щоб найдрібніша одиниця аналізу несла в собі якість цілого. І на підставі переваги тих чи інших тверджень виявити тенденції розвитку. Також можна виділити строгість, тобто його обґрунтованість і відтворюваність, повне охоплення всіх досліджуваних джерел, системність і об'єктивність.

При вивченні партійних ЗМК варто враховувати суспільну роль масової комунікації, можливості її впливу на громадську думку й суспільні настрої.

Адже особливості функціонування ЗМК завжди привертали до себе соціологічну думку. Існує кілька концептуальних підходів до висвітлення особливостей масової комунікації щодо її впливу на суспільство.

Концепція тотального впливу. Згідно з цією концепцією громадська думка формується здебільшого під тотальним впливом масової інформації, що циркулює комунікативними каналами суспільства. Така інформація значною мірою визначає соціальні цінності й стереотипи, культурні доміанти в суспільстві. Головним у процесі соціальної комунікації прихильники цієї концепції вважають пропагандистський момент, а поняття «пропаганда» є центральним для них.

Концепція обмежених ефектів передбачає врівноважений підхід до вивчення масової комунікації, абсолютизує маніпуляційні можливості тих, хто формує інформацію, а ЗМК вважає відокремленими й незалежними від владних структур соціальними інститутами, які є генераторами та поширювачами інформації, майже вільними від зовнішнього тиску. Їхнє завдання полягає в інформуванні суспільства, а не тотальному впливі на нього.

Концепція глобалістської орієнтації. Прихильники цієї концепції вважають визначальною роль новітніх засобів масової комунікації у творенні нової культури, нових засад спілкування і взаємодії людей.

Семіотична концепція. Головними в ній є питання, пов'язані із значенням, особливостями передачі інформації, співвідношенням реальності та ідеології в процесі масової комунікації. Відповідно до концепції, сучасна ідеологія функціонує вже не як система догм, лозунгів, доктрин і теорій, а як цілісний знаковий простір, як окрема мова. При цьому вона не усуває реальність як таку, а активно міфологізує її, акцентує на важливому для неї значенні певних подій.

Представників постмодерністських концепцій об'єднує недовіра до можливостей передачі за допомогою ЗМК достовірної інформації.

Важливо зазначити, що всі згадані теоретичні напрями спонукають до необхідності вивчення можливостей функціонування ЗМК як способу контролю влади. Концепції останніх десятиліть переорієнтовуються на вивчення особливостей передачі інформації нетрадиційними для писемної культури способами (телебачення, Інтернет, візуалізація інформації), значно складнішими бачать особливості впливу масової комунікації на формування суспільних цінностей.

Використання вказаних вище методологічних підходів і методів, а також аналіз їхньої результативності дали підстави для висновку щодо ефективності використання в бібліотекознавчих дослідженнях комуні-

кативної проблематики методологічного комплексу загальнонаукових, конкретно-наукових і спеціальних методів.

Виходячи із соціально-комунікаційної природи як ЗМК, так і інституту бібліотеки, базовим у таких дослідженнях має стати соціально-комунікаційний метод, застосування якого обумовлює вивчення ЗМК як об'єкта бібліотечно-інформаційної діяльності з позицій основних соціальних функцій бібліотеки та ЗМК – інформаційної й комунікаційної – стосовно індивіда та соціуму. Використання соціально-комунікаційного методу дає також змогу визначати роль бібліотеки як опосередкованого каналу передачі інформації партійних ЗМК та обґрунтувати специфіку її аналітичного опрацювання з урахуванням політико-ідеологічного характеру функціонування партійних ЗМК, їх інтегрованості в політичні процеси.

Використання соціально-комунікаційного методу разом з діалектичним, системним та історичним уможлиблює дослідження бібліотечної діяльності щодо збереження, опрацювання інформації партійних ЗМК, надання до неї доступу, її використання в науково-аналітичній роботі в динаміці і взаємозв'язку з трансформаціями партійної системи в Україні та техніко-технологічним розвитком ЗМК.

Крім того, застосування структурно-функціонального методу дає змогу робити висновок стосовно закономірності виокремлення в системі бібліотеки газетних фондів і формування спеціальних підрозділів, покликаних проводити дослідження періодичної преси й забезпечувати наукову організацію формування, зберігання, опрацювання газетного фонду, створення оптимальних умов його використання. Застосування статистичного методу уможлиблює розгляд газетних фондів і фондів періодики бібліотек як документної проекції розвитку партійних преси та системи України.

Також важливу роль у визначенні перспективних напрямів розвитку бібліотечної діяльності щодо партійних ЗМК, вивченні специфіки функціонування й завдань бібліотечних підрозділів, які займаються дослідженням інформації ЗМК, відіграє використання методу аналізу документів. Ефективним для результатів дослідження є вивчення різних джерел, що дає змогу виробити об'єктивні уявлення про специфіку вітчизняних партійних ЗМК як засобу комунікації в сучасних умовах.

Список використаних джерел

1. *Воскобойнікова-Гузєва О. В.* Дискусійні питання розвитку теорії і методології бібліотекознавства / *О. В. Воскобойнікова-Гузєва* // *Бібл. вісн.* – 2007. – № 2. – С. 3–7.

2. Дубровіна Л. А. Методологічні засади історичних досліджень в бібліотекознавстві та документознавстві: базові принципи і поняття / Л. А. Дубровіна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2005. – № 1. – С. 22–30.

3. Иванов В. Ф. Контент-анализ / В. Ф. Иванов. – Киев, 1994. – 110 с.

4. Ильганаева В. А. Социальные коммуникации (теория, методология, деятельность) : словарь-справочник / В. А. Ильганаева. – Харьков : КП «Городская типография», 2009. – 392 с.

5. Мангейм Д. Б. Политология: Методы исследования / Д. Б. Мангейм, Р. К. Рич. – Москва : Весь Мир, 1997. – 544 с.

6. Манкевич И. А. Социально-коммуникационный подход в системе культурологического знания / И. А. Манкевич // Методология гуманитар. знания в перспективе XXI в. К 80-летию проф. Моисея Самойловича Кагана : материалы междунар. науч. конф. (18 мая 2001 г., Санкт-Петербург). Серия Symposium. – Вып. 12. – Санкт-Петербург : СПб. филос. о-во, 2001. – С. 83–87.

7. Маркова В. А. Книжкова комунікація: теорія, історія, перспективи розвитку [рукопис] : автореф. дис. ... д-ра наук із соц. комунікацій : спец. 27.00.03 / Маркова Вікторія Анатоліївна ; Харк. держ. акад. культури. – Харків, 2011. – 36 с.

8. Столяров Ю. Н. Научный миф о специальных методах документально-коммуникационных дисциплин [Электронный ресурс] / Ю. Н. Столяров // Науч. и техн. б-ки. – 2006. – № 10. – Режим доступа: <http://ellib.gpntb.ru/subscribe/index.php?journal=ntb&year=2006&num=10&art=1>. – Загл. с экрана.

9. Шемаєва Г. В. Бібліотека в системі наукової комунікації: коеволюційні процеси розвитку : автореф. дис. ... д-ра наук із соц. комунікацій : спец. 27.00.03 [Електронний ресурс] / Шемаєва Ганна Василівна ; Харк. держ. акад. культури. – Харків, 2009. – 42 с. – Режим доступу: <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/355932.html>. – Назва з екрана.

References

1. Voskoboinikova-Huzieva, O. V. (2007). Diskusiiini pyttannia rozvytku teorii i metodologii bibliotekoznavstva [Discussion issues in the development of the theory and methodology of library science]. *Bibliotechnyi visnyk – Library Bulletin*, Vol. 2, pp. 3–7. Kyiv [in Ukrainian].

2. Dubrovina, L. A. (2005). Metodolohichni zasady istorychnykh doslidzhen v bibliotekoznavstvi ta dokumentoznavstvi: bazovi pryntsyipy

i poniattia [Methodological foundations of historical research in librarianship and document science: basic principles and concepts]. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia – Library Science. Documentation. Informology*, Vol. 1, pp. 22–30. Kyiv [in Ukrainian].

3. Ivanov, V. F. (1994) Kontent-analiz [Content analysis]. Kiev [in Russian].

4. Ilganaeva, V. A. (2009). Sotcialnye kommunikatsii (teoriia, metodologiia, deiatelnost): slovar-spravochnik [Social communications (theory, methodology, activity): a dictionary-reference]. Kharkiv: KP «Gorodskaia tipografiia» [in Russian].

5. Mangeim, D. B., Rich, R. K. Politologiia: Metody issledovaniia [Political Science: Research Methods]. (1997). Moscow: Ves Mir [in Russian].

6. Mankevich, I. A. Sotcialno-kommunikatsionnyi podkhod v sisteme kulturologicheskogo znaniia [Socio-communication approach in the system of cultural knowledge]. (2001). Proceedings of the Conference Title Methodology of humanitarian knowledge in the perspective of the XXI century. On the occasion of the 80 th birthday of Professor Moses Samoilovich Kagan '01: *Mezhdunarodnaia nauchnaia koferentciia (18 maia 2001 g., Sankt-Peterburg) – International scientific conference, ser. Symposium*, issue 12, pp. 83–87 [in Russian].

7. Markova, V. A. (2011). Knyzhkova komunikatsiia: teoriia, istoriia, perspektyvy rozvytku [Book communication: theory, history, prospects of development]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].

8. Stoliarov, Iu. N. (2006). Nauchnyi mif o spetsialnykh metodakh dokumentalno-kommunikatsionnykh distsiplin [The scientific myth about special methods of document and communication disciplines]. *Nauchnye i tekhnicheskie biblioteki – Scientific and Technical Libraries*, Vol. 10. Retrieved from <http://ellib.gpntb.ru/subscribe/index.php?journal=ntb&year=2006&num=10&art=1> pdf [in Russian].

9. Shemaieva, H. V. (2009). Biblioteka v systemi naukovoï komunikatsii: koevoliutsiini protsesy rozvytku [Library in the system of scientific communication: co-evolutionary processes of development]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 04.07.2018.

Andrii Potikha,

Research Associate,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine,

Ukraine, Kyiv

Methodological Basis for Study Political Parties Media as an Object of Library-Informational Activity

The paper deals with certain features of methodological basis for study of Ukrainian political parties media as an object of library-informational activity, and applying of various methodological approaches, analysis of its effectiveness as well. This made possible the conclusion on impact of applying communicative issues of methodological complex in library studies. Dialectical method is its basis, its components are systematic, informational, structural and functional, institutional, comparative, historical, terminological approaches and the whole complex of scientific, particular and special methods, while social and communicational approach is the most important and resultative one.

The use of such a set of methods ensures the study of library role in processing and preserving the information of party mass media, functions, technological processes, development of funds in political and communicative processes as a system.

Importance of conducting research of specifics of functioning and tasks of library units involved in the study of media information is emphasized.

Keywords: research methodology, library studies, information, parties mass media.